

חק לישראל – פרשת במדבר יום ב'

תורה – במדבר פרק א'

- (ז) לַיהוָה נַחֲשׁוֹן בֶּן עַמִּינָדָב: (ח) לַיהוָה נַחֲשׁוֹן בֶּן עַמִּינָדָב: (ט) לַיהוָה נַחֲשׁוֹן בֶּן עַמִּינָדָב:
 (י) לַיִשְׁשַׁכָּר נַתַּנָּאֵל בֶּן צוּעָר: (יא) לַיִשְׁשַׁכָּר נַתַּנָּאֵל בֶּן צוּעָר: (יב) לַיִשְׁשַׁכָּר נַתַּנָּאֵל בֶּן צוּעָר:
 (יג) לְזַבּוּלֹן אֱלִיאָב בֶּן חֶלֶן: (יד) לְזַבּוּלֹן אֱלִיאָב בֶּן חֶלֶן: (טו) לְזַבּוּלֹן אֱלִיאָב בֶּן חֶלֶן:
 (טז) לְבְנֵי יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם אֱלִישַׁמֶּע בֶּן עַמִּיהוּד לְמִנְשֵׁה גְמִלְיָאֵל בֶּן פְּדָהצוּר: (יז)
 לְבְנֵי יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם אֱלִישַׁמֶּע בֶּן עַמִּיהוּד לְמִנְשֵׁה גְמִלְיָאֵל בֶּן פְּדָהצוּר: (יח) לְבְנֵי יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם
 אֱלִישַׁמֶּע בֶּן עַמִּיהוּד לְמִנְשֵׁה גְמִלְיָאֵל בֶּן פְּדָהצוּר:

נביא – הושע פרק ב' ז'-י'

- (א) כִּי זָנַתָּ אִמּוֹם הַבִּישָׁה הוֹרְתָם כִּי אָמַרְהָ אֶלְכָה אַחֲרֵי מְאֹהָבֵי נַתַּנִּי לְחָמִי
 וּמִימֵי צַמְרֵי וּפְשִׁתֵי שְׂמֹנֵי וְשִׁקּוּיֵי: (ב) אֲרֵי טַעַת כְּנִישְׁתָּהוּן בְּתֵר נְבִיִּי שִׁקְרָא בְּהִיתוּ מִלְפִיָּהוּן
 אֲרֵי אִמְרָה אַחַךְ בְּתֵר עַמְמִיָּא רַחֲמֵי מִסְפְּקֵי מִיכְלֵי וּמִשְׁתֵּי כְּסוּת מִיֵּלָא וּבּוּץ מִשַׁח כָּל פְּרִנּוּסֵי:
 (ג) לָכֵן הִנְנִי שֹׁף אֶת דְּרָכֶךָ בְּסִירִים וּגְדַרְתִּי אֶת גְּדָרָה וּנְתִיבוֹתֶיהָ לֹא תִמְצָא:
 (ד) בְּכֵן הָא אֲנָא מִקְלָקֵל יֵת אֹרְחַתִּיךָ כְּמָא דְסִיגִין בְּכּוּבִיא וּאִפְסוּק כְּמָא דְמִפְסְקִין בְּכַתְלִיא וּשְׂבִילֵהָא לֹא
 תִּשְׁכַּח:
 (ה) וְדַרְפָּה אֶת מְאֹהָבֶיהָ וְלֹא תִשִּׁיג אֶתְם וּבְקִשְׁתֶּם וְלֹא תִמְצָא וְאָמַרְהָ אֶלְכָה
 וְאֲשׁוּבָה אֶל אִשִּׁי הָרְאִשׁוֹן כִּי טוֹב לִי אֲזַ מְעַתָּה: (ו) וְתִרְדֵּף טִלְמָּ עִם עַמְמִיָּא רַחֲמָהָא
 וְלֹא תִרְבֵּק יִתְהוּן וְתִבְעֵי סַעִיד וְלֹא תִשְׁכַּח וְתִימֵר אַחַךְ וְאֲתוּב לְפִלְחָן רְבוּנֵי קְדַמָּהָא אֲרֵי טַב לִיכֵר הוּיִתִּי
 פְּלַחָא קְדַמוּחֵי מִכְעֹן לֹא אִפְלַח לְטַעוּתָא:
 (ז) וְהִיא לֹא יָדְעָה כִּי אֲנֹכִי נִתַּתִּי לָהּ הַדָּגֵן וְהַתִּירוֹשׁ וְהַיִּצְהָר וְכִסְפָּה הַרְבִּיתִּי
 לָהּ וְזָהָב עָשׂוּ לְבַעַל: (ח) וְאִינּוֹן לֹא יָדְעִין אֲרֵי אֲנָא בְּרַכִּית לְהוֹן עֲבוּרָא וְחִמְרָא וּמִשְׁחָא וּכְסַפָּא
 אִסְגִּיתִי לְהוֹן וְדַהְבָּא מִנִּיהָ עֲבָדוּ לְטַעוּתָא:

רש"י

- (ז) חַמֵּם – כְּנִסְיָה שְׁלֵהֶם. הוֹצִיָּה הוֹרְתָם –
 בְּהִיתוּ מִלְפִיָּהוּן הַחֲכָמִים הַמּוֹרִים לְהַם
 הוֹרְאוֹת בּוֹשִׁים מִפְּנֵי עַמִּי הָאֶרֶץ אֹמְרִים לְהַם
 לֹא תִגְנוּבוּ וְהַם גּוֹנְבִים לֹא תִלוּ צְרִיבִית וְהַם
 מְלוּוִים. אַחֲרֵי מְאֹהָבֵי – צְדָרְכֵי הַעֲכוּ"ס:
 (ח) הִנְנִי שֹׁף – לְשׁוֹן סְגִירָה כְּמוֹ הַסֵּר מִשׁוֹכְתוֹ
 (שְׁעִיָּה ה) כְּמִשְׁכּוֹת חֹדֵק (מִשְׁלֵי טו). אֶת
 דְּרָכֶךָ – דְּרָכִים וְצְבִילִים שֶׁאֵת הוֹלֵכֵת צֵהֶם:
- (ט) וְדַלְפָּה – מִמְשַׁקְלוֹת לְשׁוֹן כְּזֵל הוּא זֵה
 כְּמוֹ (מִשְׁלֵי יג) וּמִרְדָּף רְקִים פּוֹרְקֵיִי"ר
 צִלְעֵי"ז כְּלוּמַר תַּחְזוֹר אַחֲרֵיהֶם וְלֹא תִשְׁגֹּם.
 אֶת מְאֹהָבֵיהָ – מִצְרִים וְאֲשׁוּר וְלֹא תוֹכְלֵי
 לְצַקֵּם מֵהֶם עֲזָרָה. וְצַקְשָׁם – וְצַקְשָׁה אוֹתָם:
 (י) לֹא יָדְעָה – לֹא שָׂמָה אֵל לְצֵה וְהַרְאִית
 עֲלָמָה כֹּלָא יוֹדַעַת. וְכִסְפָּה הַרְבִּיתִּי לָהּ זֵהָב –
 וְהֵם עֲשָׂאוּהוּ לְצֵהָל:

כתובים – משלי פרק ל' יד'-יז'

- (יד) הַדּוֹר חֲרָבוֹת שִׁנּוּ וּמְאֹכְלוֹת מִתְלַעְתְּיוּ לְאֶכָּל עֲנִיִּים מְאָרֶץ וְאֶבְיוֹנִים
 מְאָדָּם: (יז) דְרָא דְסַפְסְרֵי אִינּוֹן שִׁנּוּי וְחִרְפֵי אִנּוֹן נִיבּוּי לְמִיכָּל מִסְכְּנֵי מְאָרְעָא וְלַעֲלִיבֵי מִן בְּנֵי נִשְׂאָ:

חק לישראל – פרשת במדבר יום ב'

- (טו) לַעֲלוֹקָה שְׂתִי בָנוֹת הַב הַב שְׁלוֹשׁ הַנָּה לֹא תִשְׁפַּעְנָה אֲרַבַּע לֹא אָמְרוּ הוֹן: (טו) לַעֲלוֹקָה תִּרְתִּין בְּנִין הַב הַב תִּלַּת אֵינֹן דְּלֹא שִׁבְעֹן וְאַרְבַּע דְּלֹא אִמְדִין מִסְתָּא: (טז) שְׂאוֹל וְעֵצֶר רָחֵם אֲרִיז לֹא שִׁבְעָה מַיִם וְאֵשׁ לֹא אָמְרָה הוֹן: (טז) שִׁיּוֹל וְאַחֲרַת רַחֲמֵי וְאַרְעָא לֹא שִׁבְעָא מִיָּא וְנוֹרָא לֹא אִמְרָה מִסְתָּא: (יז) עֵינִן תִּלְעֵג לְאָב וְתַבּוּז לִיקָהָת אִם יְקֻרָה עַרְבֵי נַחַל וְיֵאכְלוּהָ בְנֵי נֶשֶׁר: (יז) עֵינָא דְמִצְרִיא לְאָב וְשִׂטָא קִשִּׁישׁוּתָא דְאַמָּא נַחְצוּנִיָּה עוֹרְבֵי דְנַחְלָא וְיִסְמוּן יִתִּיה בְּנֵי נֶשֶׁרָא:

רש"י

- (יז) דור חרבות שינוי – החינוכו. מתלעותיו שניו הפנימיות. ומאכלות – סכיני: (טו) לעלוקה – מנחם פתר לעלוקה כמשמעו למדנו שהיא ערבי והפותרים אומרים שהיא לשון שאל ומורד וכן במדרש תהלים למדנו כן שפותר שתי צנות גן עדן וגיהנם זו אומרת תנו לי כליקי' וזו אומרת תנו לי רשעי'. ארבע לא אמרו הון – הרבה יש לנו: (טז) ועוצר רחם – תשמיש:
- (יז) ליקהת אש – לקמטי' הנקבלי' ונקהין בפני אמו לשון יקהת עמים (בראשית מט) קבוצת עמים והיו"ד יסוד כמו יפעת ויעלת חן. יקרה – לשון תנקר נקרת האור (שמות לג) פוריי"ר בלעז יבא העורב שהוא אכזרי על צניו ויקרה ולא יאכלנה ולא יהנה זה ויבא נשר שהוא רחמני על צניו ויאכלנה ויהנה זה. העורב אכזרי הוא כמו שנאמ' (תהלים קמז) לצני עורב אשר יקראו, והנשר רחמני שנאמר ישארו על אברתו (דברי' לב):

משנה – עירובין פרק י'

- (א) הַמּוֹצֵא תְּפִלִּין, מְכַנֵּסֶן זֹג זֹג. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר, שְׁנַיִם שְׁנַיִם. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בִּישְׁנוֹת, אֲבָל בְּחֻדְשׁוֹת, פְּטוּר. מִצָּאָן עֲבָתִים אוֹ כְּרִיכוֹת, מִחֻשִׁיף עֲלֵיהֶן וּמִבִּיאָן. וּבִסְפָנָה, מְכַסֵּן וְהוֹלֵךְ לֵאמֹר: (א) הַמּוֹצֵא תְּפִלִּין – בְּשָׂדֵה בְּמִקּוּם שְׂאֵינֹן מִשְׁתַּמְרִים: זֹג זֹג – אֶחָד בְּרֹאשׁ וְאֶחָד בְּצוּרֵי כֶּדֶךְ שְׁלֹבֶשׁן בְּחוּל, וְהֵינֵנו זֹג, וְחוּזר תְּמִיד וּמְכַנֵּס זֹג זֹג עַד שִׁכְנִים אֶת כּוֹכֵן. קִסְבֵּר שְׂבַת זְמַן תְּפִלִּין הוּא אֲלֹא שְׁחֻמִּים גָּזְרוּ עֲלֵיהֶן גְּזִירָה שְׂמָא תְּפִסָּה רְעוּעָה וּיְבִיאֵם בִּידוֹ, וְאִם יִלְבַּשׁ יוֹתֵר מִזֹּג אִיכָא צֵל תּוֹסִיף וְאִתִּי אִיסוּר צֵל תּוֹסִיף וּמִשׁוּי לְהוּ עֲלִיהֵ כְּמִשְׁאוּי. וְרַבֵּן גַּמְלִיאֵל סָבֵר שְׂבַת לָאו זְמַן תְּפִלִּין הוּא, וְהֵינֵנו טַעֲמָא דְשָׂרָו לִיה רַבֵּן בְּהַלְלָה מִשׁוּם לְתַכְשִׁיט הוּא, הֵילַךְ מְכַנֵּסֶן שְׁנֵי זֹגוֹת שְׁנֵי זֹגוֹת, דְּשָׂנֵי זֹגוֹת הוּי תַכְשִׁיט לְפִי שְׂשֵׁנֵנו מִקּוּם יֵשׁ בְּרֹאשׁ לְהַנִּיחַ בּו שְׁנֵי תְּפִלִּין, וְכֹל כְּמָה דְּהוּי תַכְשִׁיט שְׂרִי. וּמִשׁוּם
- צל תוסיף ליכא הכא, דאין כאן מצות תפילין כלל אלא כשאר מלבוש לעלמא. ואין הלכה כרבן גמליאל: בישנות – שניכר הקשר, דודאי תפילין הן ויש בהן קדושה ואסור להניחן במקום בזיון. אבל בחדשות אין מחללין שבת עליהן להכניסן, דילמא קמייע בעלמא נינהו, ואין קדושה אלא בעשוין כהלכתן לשמן: כבועים – קשורים כל זוג זוג לעצמו: כרוכים – הרבה ביחד: מחשיך עליהן – יושב ומשמרם שם עד שתחשך, ומשחשיכה מכניסן כולם ביחד. וכגון זה מרובים שאם יביאם זוג זוג לא תכלה הבאתם קודם הלילה, שאם הם בענין שתכלה הכנסתן לבית קודם הלילה, שאם הם בענין שתכלה

חק לישראל – פרשת במדבר יום ב'

צמה דברים אמורים בסכנה של שמה, אבל אם מתיירא לשהות שם מפני הלכטים, מוליכן פחות פחות מארבע אמות:

(ב) רבי שמעון אומר, נותנן לחברו, וחברו לחברו, עד שמוגיע לחצר החיצונה. וכן בנו, נותנו לחברו, וחברו לחברו, אפלו מאה. רבי יהודה אומר, נותן אדם חבית לחברו, וחברו לחברו, אפלו חוץ לתחום. אמרו לו, לא תהלה זו יותר מרגלי בעליה:

הבעלים. וסבר ר' יהודה נכסי הפקר לא קנו שביתה: אמרו לו – ר' יוחנן בן נורי הוא דאמר לה, דשמעינן ליה נכסי הפקר קונין שביתה במקומן: לא תהלך זו יותר מרגלי בעליה – כלומר אם היו לה בעלים ולא עירבו לא היתה מהלכת אלא אלפים אמה, השתא נמי לא תלך אלא אלפים אמה ממקום שביתה. והלכה כר' יהודה:

(ג) היתה קורא בספר על האסקפה, נתגלגל הספר מידו, גוללו אצלו. היתה קורא בראש הגג ונתגלגל הספר מידו, עד שלא הגיע לעשרה טפחים, גוללו אצלו. משהגיע לעשרה טפחים, הופכו על הפתב. רבי יהודה אומר, אפלו אין מסלק מן הארץ אלא כמלא מחט, גוללו אצלו, רבי שמעון אומר אפילו בארץ עצמו גוללו אצלו, שאין לה דבר משום שבות עומד בפני כתבי הקדש:

חסורי מחסרא והכי קתני, הגיע לעשרה טפחים מן הארץ הופכו על הכתב צמה דברים אמורים בכותל משופע דנח אבל בכותל שאינו משופע גוללו אצלו דברי ר' יהודה שרבי יהודה אומר אפילו אינו מסולק מן הארץ אלא מלא החוט גוללו אצלו דבעינן הנחה על גבי משה: הופכו על הכתב – האותיות כלפי הכותל, שלא יהא מוטל כל כך בציון, ומניחו שם עד שתחשך: דבר משום שבות – כגון זה שאגדו בידו וליכא כי אם שבות דרבנן אם בא לגוללו אצלו, שאין חייב מן התורה אלא אם כן יאל הספר כולו מידו ונח ברשות הרבים ובא לעקרו מרשות הרבים ולהניחו ברשות היחיד. ואין הלכה כר' שמעון:

הכנסתו לבית קודם הלילה מכניסן זוג זוג כדאמרן: ובסכנה – שגזרו שמה שלא להניח תפילין. ומתניתין חסורי מחסרא והכי קתני,

רע"ב – (ז) ר' שמעון אומר נותנן לחברו – ואינו מוליכן פחות [פחות] מארבע אמות כשמתירא מפני לטטים, גזירה שמה יעבירם מתחילת ארבע לסוף ארבע. והלכה כר' שמעון: וכן בנו – שילדתו אמו בשדה בשבת: נותנו לחברו – והא עדיפא מלטלטלו פחות פחות מארבע אמות: אפילו חוץ לתחום – בחבית של הפקר מיידי – דאי יש לה בעלים, הא קיימא לן הבהמה והכלים כרגלי

רע"ב – (ג) הקורא בספר – כל ספרים שלהם היו נגללים כספר תורה שלנו: האסקופה – כעין אנטבא שלפני פתח הבית, וכרמלית היא: גוללו אצלו – הואיל וראשו אחד צידו: לעשרה טפחים – התחתונים הסמוכים לקרקע של רשות הרבים, דאם אין אגדו בידו הוא איסור לאורייתא, וגזרינן אגדו בידו אטו שאין אגדו בידו. ובגמרא פריך והא לא נח, כלומר אף על פי שהגיע לעשרה טפחים התחתונים אין כאן איסור לאורייתא אפילו לא היה אגדו בידו שהרי לא נח ברשות הרבים, ומשני, כגון שהיה שם כותל משופע ונח הספר על בליטת הכותל של עשרה טפחים התחתונים דהוי כאילו נח ברשות הרבים, ואם לא היה אגדו בידו הוא חיובא לאורייתא אם היה מביאו אצלו. ומתניתין

חק לישראל – פרשת במדבר יום ב'

(ד) זִיז שְׁלֹפְנֵי חֲלוֹן, נוֹתְנִין עָלָיו וְנוֹטְלִין מִמֶּנּוּ בַשַּׁבָּת. עוֹמֵד אָדָם בְּרִשׁוֹת הַיְחִיד וּמְטַלְטֵל בְּרִשׁוֹת הָרָבִים, בְּרִשׁוֹת הַיְחִיד, וּבִלְבָד שְׂלֵא יוֹצִיא חוּץ מֵאַרְבַּע אַמּוֹת:

לא, ללמא נפלו ברשות הרבים ואתי לאתויינהו: עומד אדם ברשות היחיד – צבית או על הגג, ונוטל חפץ כאן ומניח כאן ברשות הרבים. ואע"פ שאין ראשו ורובו עומד ברשות הרבים במקום החפץ, ולא גזרינן שמה יציאנו אלכו: ובלבד שלא יוציאנו – מארבע אמותיו שהיה מונח בו:

(ה) לֹא יַעֲמֹד אָדָם בְּרִשׁוֹת הַיְחִיד וַיִּשְׁתֵּן בְּרִשׁוֹת הָרָבִים, בְּרִשׁוֹת הָרָבִים וַיִּשְׁתֵּן בְּרִשׁוֹת הַיְחִיד, וְכֵן לֹא יִרְוֶה רַבִּי יְהוּדָה אֹמְרָה, אִף מִשְׁנַתְּלֵשׁ רֶקוּ בְּפִיו, לֹא יִהְיֶה אַרְבַּע אַמּוֹת עַד שִׁירְדוּק:

ארבעה, השתן וכן הרוק הוה כמונחים במקום שיש בו ארבעה על ארבעה: משנתלש רוקו – והוא שנתעגל ונתהפך בפיו. ואין הלכה כרבי יהודה:

(ו) לֹא יַעֲמֹד אָדָם בְּרִשׁוֹת הַיְחִיד וַיִּשְׁתֵּה בְּרִשׁוֹת הָרָבִים, בְּרִשׁוֹת הָרָבִים וַיִּשְׁתֵּה בְּרִשׁוֹת הַיְחִיד, אֶלְא אִם כֵּן הַכְּנִיס רֹאשׁוֹ וְרַבּוֹ לְמָקוֹם שֶׁהוּא שׁוֹתֵה. וְכֵן בְּגַת. קוֹלֵט אָדָם מִן הַמִּזְחִילָה לְמִטָּה מִעֲשָׂרָה טְפָחִים. וּמִן הַצְּנֹר, מִכָּל מְקוֹם שׁוֹתֵה:

מעשרה טפחים – גרסין. והכי קאמר, עומד אדם ברשות הרבים וקולט בכלי למטה מעשרה טפחים מן המים היורדין מן המזחילה – וקולט דוקא, כדמפרש בגמרא, אבל לא יכרך ויחבר פיו או הכלי למזחילה שהיא צפחות משלשה סמוך לגג, ואע"פ שהיא למטה מעשרה, מכל מקום הואיל ומוטלת לאורך הכותל וצדד שלשה לגג הוא כגג והוי כמוציא מן הגג שהוא רשות היחיד לרשות הרבים: ומן הצנור מכל מקום – כלומר זין קולט זין מנרף, משום לצנור לעולם בולט הוא ויוצר לרשות הרבים – ובגמרא מוקי לה כשאין צנור ארבעה על ארבעה שאינו חולק רשות לעצמו:

(ז) בּוֹר בְּרִשׁוֹת הָרָבִים, וְחֻלְתּוֹ גְּבוּהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים, חֲלוֹן שֶׁעַל גְּבִיּוֹ מִמְלָאִין הַיְמָנּוּ בַשַּׁבָּת. אֲשֶׁפֶה בְּרִשׁוֹת הָרָבִים גְּבוּהָה עֲשָׂרָה טְפָחִים, חֲלוֹן שֶׁעַל גְּבֵה שׁוֹפְכִין לְתוֹכָה מִיָּם בַּשַּׁבָּת:

רע"ב – (ד) זיז – אצן או עץ הבולט מן הכותל על אויר רשות הרבים גבוה עשרה טפחים מקרקע של רשות הרבים: נותנין עליו – בני עליה, ונוטלים ממנו, שאויר רשות הרבים אינה הולכת אלא עד עשרה. ודוקא כלים הנשברים כגון כוסות ולוחות הוא דנותנים עליו. אבל כלים שאינם נשברים

רע"ב – (ה) וישתין ברשות הרבים – דמפיק מרשות היחיד לרשות הרבים. ואם השתין חייב חטאת, ואף על גב דזעינין עקירה מעל גבי מקום שיש בו ארבעה על

רע"ב – (ו) וישתה ברשות הרבים – והני מילי בכלים שהם כריכין לו, דגזרינן ללמא אתי לאתויינהו, אבל בכלים שאין כריכין לו מותר, ואפילו לא הכניס ראשו ורובו ברשות הרבים: וכן בגת – לענין מעשר, שאם הכניס ראשו ורובו בגת שותה בלא מעשר, דהוי שתיית עראי. וחוזר בגת אינו ראוי לשותה בלא מעשר דהוי שתיית קבע: קולט – תופס, כלומר מקבל מן המים הגזחלין ושותה: המזחילה – כמין צנין מדרון עשוי סמוך לכותל שזוחלין בו המים. ולהכי נקרא מזחילה שכל דבר המהלך ורוחק על גבי הכותל או על גבי קרקע נקרא זוחל כמה דאת אמר (דברים לב) זוחלי עפר: למטה

חק לישראל – פרשת במדבר יום ב'

שממלאין מים אלא מקום פטור בלבד: וכן אשפה ברשות הרבים גבוהה עשרה טפחים – רשות היחיד היא, ולא חיישין שמא תנטל אשפה ותעמוד על פחות מעשרה ואחי למשרי) כדמעיקרא. ודוקא באשפה של רבים שאינה עשויה להפנות, אבל אשפה של יחיד העשויה להפנות אין זורקין לה בשבת, דחיישין ללמא מפנה לה והוא לה רשות הרבים:

(ח) אֵילָן שֶׁהוּא מִסֵּךְ עַל הָאָרֶז, אִם אֵין גּוֹפוֹ גְבוּהָ מִן הָאָרֶז שֶׁלְשָׁה טַפְחִים, מְטַלְטְלִין תַּחְתּוֹ. שְׂדֵשֵׁיו גְבוּהֵין מִן הָאָרֶז שֶׁלְשָׁה טַפְחִים, לֹא יֵשֵׁב עֲלֵיהֶן. הַדְּלָת שֶׁבַּמְקִצָּה וְחֻדְקִים שֶׁבַּפְּרִצָּה וּמַחְצֵלוֹת, אֵין נוֹעֲלִין בָּהֶן, אֲלֵא אִם בֵּין גְבוּהֵים מִן הָאָרֶז:

עליהן – שאסור להשתמש באילן, גזירה שמא יתלוש. ואי לא גביה שלשה הרי הן כקרקע ומותר לישב עליהן: הדלת שבמוקצה – רחצה שאחורי הבתים, והדלת שלה אינה קבועה בלתי כשאר דלתות אלא זקופה כנגד הפתח וכשהוא פותח מטיל הדלת על הארץ: וחדקים – קוּיִים שהתקין כדי לסתום בהם פרצה: וכן מחצלות של קנים – כל אלו אינם השורין ואין קבועין במקומן אלא כשבאין לפתוח מטילין אותן על הארץ, לפיכך אין נועלין בהם, דמחזי כבנין. אלא אם כן גבוהים מן הארץ, דאז לא מיחזי כבנין ונועלין בהן:

(ט) לֹא יַעֲמֹד אָדָם בְּרִשׁוֹת הַיְחִיד וַיִּפְתַּח בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים, בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים וַיִּפְתַּח בְּרִשׁוֹת הַיְחִיד, אֲלֵא אִם בֵּין עֵשָׂה מְחִיצָה גְבוּהָה עֶשְׂרֵה טַפְחִים, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. אָמְרוּ לוֹ, מֵעֵשָׂה בְּשׂוֹק שֶׁל פְּטָמִין שֶׁהִיא בִירוּשָׁלַיִם, שֶׁהִיוּ נוֹעֲלִין וּמְנִיחִין אֶת הַמִּפְתָּח בְּחֻלּוֹן שֶׁעַל גְּבֵי הַפְּתָח. רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר, שׂוֹק שֶׁל צַמָּרִים הִיא:

של פטמין – שמעוה רבנן לר' מאיר דכי היכי דאמר לא יעמוד ברשות היחיד יפתח ברשות הרבים וכו' הכי נמי קאמר לא יעמוד אדם בכרמלית ויפתח ברשות היחיד, ברשות היחיד ויפתח בכרמלית. ומשום הכי קא מותבי ליה משוק של פטמים שהיה צירושלים דכרמלית היא כיון שדלתותיה נעולות בלילה

רע"ב – (ז) וחוליתו עשרה, חלון שעל גבה ממלאין ממנה – כיון דחוליתו שהיא השפה אשר סביבותיה גבוהה עשרה טפחים, וקיימא לן דאין רשות הרבים למעלה מעשרה טפחים, אלא מקום פטור, לפיכך ממלאין מחלון שעל גבה בשבת, דהוּ מוֹלֵאֵין מִרְשׁוֹת הַיְחִיד לְרִשׁוֹת הַיְחִיד דרך מקום פטור. ואפילו הבור מופלגת מן הכותל של חלון ארבעה טפחים, ממלאין ממנה, שאין כאן רשות הרבים מפסקת מן הבור לחלון בשעה

רע"ב – (ח) שהוא מיסך – שנופו נוטה למטה מכל דליו סביב: מטלטלין תחתיו – דכיון דאין נופו גבוה מן הארץ שלשה טפחים הוּ לְהוּ כְּלֻבֵדִים לְאָרֶז וּנְמַלְאוּ כְּמַחֲצוֹת, לְפִיכָךְ מוֹתֵר לְטַלְטֵל תַּחְתּוֹ, וּמְכַל מְקוּם כְּרִיד לְמַלְאוֹת אוֹתוֹ אוֹיֵר שְׂבִין הַגּוֹף לְאָרֶז בְּתֵבָן וְקָשׁ וְכִיּוֹלָא בּוֹ, וְלִקְשׁוֹר הַגּוֹפּוֹת שֶׁלֹּא יִזְזֵם הַרוּחַ, דְּכָל מַחֲצָה שְׁאִינָה יוֹכֵלָה לְעַמּוּד בְּרוּחַ מְנִיחָה אִינָה מַחֲצָה. וְאֵין מְטַלְטְלִין בּוֹ אֲלֵא בְּבֵית סַחְתִּים שֶׁהֵם שְׂבָעִים אִם וְשִׁירִים, שְׂכַל מַחֲצָה שֶׁתְּשַׁמִּישָׁה לְאוֹיֵר כְּלוּמֵר לְשִׁמּוֹר אוֹיֵר הַשְּׂדוֹת וְהַכְּרָמִים וְלֹא לְדוֹר בֵּה אֵין מְטַלְטְלִין בֵּה אֲלֵא בְּבֵית סַחְתִּים: לֹא יֵשֵׁב

רע"ב – (ט) לא יעמוד אדם ברשות היחיד ויפתח ברשות הרבים ויפתח ברשות היחיד, אלא אם בין עשה מחיצה גבוהה עשרה טפחים, דברי רבי מאיר. אמרו לו, מעשה בשוק של פטמין שהיא בירושלים, שהיו נועלין ומניחין את המפתח בחלון שעל גבי הפתח. רבי יוסי אומר, שוק של צמרים היא:

רע"ב – (ט) לא יעמוד אדם ברשות היחיד ויפתח ברשות הרבים ויפתח ברשות היחיד, אלא אם בין עשה מחיצה גבוהה עשרה טפחים, דברי רבי מאיר. אמרו לו, מעשה בשוק של פטמין שהיא בירושלים, שהיו נועלין ומניחין את המפתח בחלון שעל גבי הפתח. רבי יוסי אומר, שוק של צמרים היא:

חק לישראל – פרשת במדבר יום ב'

טבחים שמפטמים בהמות לשחוט. ואין הלכה כרבי מאיר לא ברשות הרבים ולא ככרמלית: של אמרים – מוכרי אמר:

(י) נגדר שיש בראשו גלסטרא, רבי אליעזר אוסר, ורבי יוסי מתיר. אמר רבי אליעזר, מעשה בכנסת שבטבריא שהיו נוהגין בו הטר, עד שבא רבן גמליאל והזקנים ואסרו להן. רבי יוסי אומר, איסור נהגו בה. בא רבן גמליאל והזקנים והתירו להן:

דחורת כלי עליו אוסר ר' אליעזר, אלא אם כן קשור ותלוי בלתי: ור' יוסי מחיר – והלכה כרבי יוסי:

לא מקריא רשות הרבים, והחלון שמניחין בו המפתח היה רשות היחיד והיו עומדין בכרמלית ופותחין ברשות היחיד: פטמין –

רע"ב – (י) נגר – כעין זריח שתוחזים בכותלים או באסקופה לנעול בו הדלת: גלוסטרא – שראשו עבה ועגול כמין רמון ועשוי כזכוכת שראוי לדוך בו פלפלין, ואע"ג

(יא) נגדר הנגדר, גועלים בו במקדש, אבל לא במדינה. והמנח, פאן וכאן אסור. רבי יהודה אומר, המנח מתיר במקדש, והנגדר במדינה:

ממש הואיל וקשור הוא, אלא מפני שנגר מחזי כבונה, ואין שבות במקדש: והמנח – שאינו קשור כלל הוא בנין ממש. ור' יהודה סבר לא הוא בנין ממש אלא מחזי כבנין, ובמקדש לא גזרו משום שבות. והנגר אף במדינה מותר, הואיל וקושר, אע"פ שאינו תלוי. והלכה כר' יהודה:

רע"ב – (יא) נגר הנגר – זריח הקשור בלתי אצל אינו תלוי בו, שהחבל הקשור בו ארוך והזריח נגרר על גבי הקרקע, ובנגר שאין זראשו גלוסטרא עסקינן, לזיש זראשו גלוסטרא הא שרי ליה ר' יוסי לעיל אע"פ שאינו קשור והלכה כמותו: גועלים בו במקדש – שבות בעלמא הוא ואינו בונה

(יב) מחזירין ציר התחתון במקדש, אבל לא במדינה. והעליון, פאן וכאן אסור. רבי יהודה אומר, העליון, במקדש, והתחתון במדינה:

– לכיון דלא עליון כולו נופל והוא ליה כבונה: ר' יהודה אומר כו' – דסבירא ליה אין בנין בכלים וליכא אלא שבות, ובמקדש לא גזרו על השבות. ואין הלכה כר' יהודה:

רע"ב – (יב) מחזירין ציר התחתון – של לכת שכל זמן שלא יכא העליון נוח להחזירו ואין כאן בנין: אבל לא במדינה – גזירה שמה יתקע, דהוי מלככה: והעליון כאן וכאן אסור

(יג) מחזירין רטיה במקדש, אבל לא במדינה. אם בתחלה, פאן וכאן אסור. קושטין נימא במקדש, אבל לא במדינה. אם בתחלה, פאן וכאן אסור. חותכין יפלת במקדש, אבל לא במדינה. ואם בפלי, פאן וכאן אסור:

ללאו לורך גבוה הוא אלא לורך עלמו. והא דאסרי רבנן החזרת הרטיה אינו אלא כשפירשה על גבי קרקע, אבל אם לקחה בידו כל זמן שהיא בידו או אפילו נתנה על גבי כלי ולא פירשה על גבי קרקע מותר להחזירה בכל מקום: קיץ למזבח – כשהמזבח בטל מביאים מהן עולות, כמו שדרך בני אדם להע: קושטין נימא – נימת כנור של שיר הלויים שנפסקה בשבת. דקסבר מכשירי מזהה שלא יכול לעשותם מאתמול

רע"ב – (יג) מחזירין רטיה – כהן שהורכך לעבוד עבודה בשבת ונטל רטיה שהיתה על גבי מכה שעל ידו כדי שלא תהא חולצת בין זכרו לעבודה, מחזירה על גבי מכתו לאחר העבודה. דאי לא שריית ליה להחזירה ממנע ולא עבד עבודה: אבל לא במדינה – גזירה שמה ימרח הרטיה וחייב משום ממחק: ואם בתחילה – שלא היתה קשורה מצעוד יום וכהן זה לא סלקה ללורך עבודה: כאן וכאן אסור – ולא אמרינן הכא אין שבות במקדש,

חק לישראל – פרשת במדבר יום ב'

יבלת, וחותרים אותה במקדש ציד, לאין צוה
אלא משום שנות, לכלאחר יד הוא. אבל לא
ככלי, למלאכה גמורה היא שכך עושים
בחול. וכחותך מצעלי חיים הוי תולדה גרזו
את הלמך:

דהא היום נפסקה דוחין את השבת – ודוקא
כשנפסקה באמצע שאינו קושרה אלא לפי
שעה, אבל סמוך ליתדות דהוי קשר של
קיימא אסור: ואם בתחילה – שלא היתה שם
מעולם ליכול לעשותה מאתמול אסור: יבלת
– היא מוס בקדשים, שנאמר (ויקרא כב) או

(יד) פִּהֶן שִׁלְקָה בְּאַצְפָּעוֹ, בּוֹרֵךְ עֲלֶיהָ גְּמִי בְּמִקְדָּשׁ, אֲבָל לֹא בְּמִדְיָנָה. אִם
לְהוֹצִיא דָם, כָּאֵן וְכָאֵן אֲסוּר. בּוֹזְקִין מֶלֶח עַל גְּבִי הַכֶּבֶשׂ בְּשִׁבִיל שְׂלֵא
יִחְלִיקוּ, וּמִמְלָאִים מְבוֹר הַגּוֹלָה וּמְבוֹר הַגּוֹלָה בְּגִלְגָּל בְּשִׁבְתָּ, וּמִבְּאֵר הַקָּר
בְּיוֹם טוֹב:

התירו למלאות מים בגלל שבת, אבל בשאר
צורות אסור, גזירה שמא ימלא לגינתו
ולחורבתו מתוך שממלאין בלא טורח אתי
להשקות בו גינתו וחורבתו בשבת. ובמקום
לכיצד למגזר שמא יסקה לגינתו ולחורבתו
מותר למלאות בגלגל, ולא חיישין מפני
שמשמיע קול, שלא אסור אלא קול של שיר
בלבד. והכי נמי שרי למטרף אצבא ומיקש
על תרעא בשבת ואין צדך כלום: ומבור
הקר – על שם שהיה באר מים חיים קרי
ליה בור הקר, לשון מקור. ובור זה היה לריד
לצני הגולה ברגל, והתירו להם נביאים
שצנייהם חגי זכריה ומלאכי למלאות ממנו
בגלגל ברגל, ונשאר בהיתרו שממלאין ממנו
ביום טוב בגלגל אף במדינה, מה שאין כן
בשאר בארות הנוצעים:

רע"ב – (יד) כורך עליה גמי – ואע"פ
שהגמי מרפא את המכה, הואיל והשתא
מיהא לורך עבודה הוא, ללא אורח ארעא
שתהא מכתו נראית עם עבודה, ומכסה
אותה בגמי: אבל לא במדינה – דרפואה
בשבת שבות היא ואסור: ואם להוציא דם –
שמהדקה בגמי כדי להוציא דמה: כאן וכאן
אסור – דהוה ליה חובל ואצ מלאכה לא
אשתרי במקדש: בזקים מלח – כותחים
ומפזרים מלח על גבי הכבש שעולים בו
למזבח, מפני שחלק הוא ופעמים נופלים
ממנו שמחליקים רגליהם בו. בזקים, לשון
כתיתה: אבל לא במדינה – מפני שהוא
מתקן: ממלאים מים מבור הגולה ומבור
הגדול – כך שמו. ושניהם היו בלשכת
העזרה: בגלגל – העשו להעלות בו הדלי
על ידי חבלים. ומשני צורות הללו בלבד

(טו) שִׁרְץ שִׁנְמִצָּא בְּמִקְדָּשׁ, פִּהֶן מוֹצִיאֻו בְּהַמְיָנוּ, שְׂלֵא לְשִׁהוּת אֶת הַטְּמֵאָה,
דְּבָרֵי רַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן בְּרוּקָא. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, בְּעֻבְתָּ שֶׁל עֵז, שְׂלֵא לְרַבּוֹת
אֶת הַטְּמֵאָה. מֵהֵיכָן מוֹצִיאִין אוֹתוֹ, מִן הַהֵיכָל וּמִן הָאוּלָּם וּמִבֵּין הָאוּלָּם
וְלַמְזִבְחַת, דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן נָנָס. רַבִּי עֲקִיבָא אֹמֵר, מְקוֹם שֶׁחִיבִין עַל
זְרוֹנוֹ כִּרְת וְעַל שְׂגָגְתוֹ חֲטָאת, מִשֶּׁם מוֹצִיאִין אוֹתוֹ, וְשָׂאֵר כָּל הַמְּקוֹמוֹת
בּוֹפִין עָלָיו פְּסֻכְתֵּיהּ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר, מְקוֹם שֶׁהִתִּירוּ לָהּ חֲכָמִים, מִשְׁלָף
נִתְּנוּ לָהּ, שְׂלֵא הִתִּירוּ לָהּ אֶלָּא מִשּׁוּם שְׁבוּת:

עז. וזידיו לא נגע ציה, ללא נטמי כהן
גופיה, הלכך בהמיינו אוחזו ללא נגע. ושרץ
אינו מטמא במשא, והאצנט שנטמא בשרץ
אינו מטמא את הכהן כשאוחזו, דהוה ליה
אצנט ראשון לטומאה ואין אדם וכלים

רע"ב – (טו) כהן מוציא צהמיינו – בשבת.
ולא חיישין לטלטול, לאין שבות במקדש:
צהמיינו – באצנטו – ואע"ג דמטמא ליה
לאצנט שהוא קדוש, הכי עדיף, שלא להשקות
את הטומאה בעזרה לחזר אחר הצבת של

חק לישראל – פרשת במדבר יום ב'

לא קושרין בקשר שאפשר לבא בו לידי חיובא דאורייתא – ואמר ליה רבי שמעון לתנא קמא, אל תתמה עלי שאני מחמיר כאן וגבי תחומין אני מיקל טפי ואומר שאפילו יאל חוץ לתחום חמש עשרה אמה יכנס, לגבי תחומין משלך נתנו לך, משום דידעינן שאותם חמש עשרה אמה אינם חוץ לתחום, שמודדי התחומין הקובעין סימנין בסוף התחום קים לן בגווייהו שאין קובעין התחום בסוף אלפים ממש אלא כונסין לתוך התחום מפני הטועין שאין מכירין הסימן ופעמים יואכאס להלן ממנו מעט וחזרין, ומשום הכי אני מיקל בתחומים. אבל לקשור נימא במקדש, שלא התיירו במקדש אלא איסור שבות לא חיובא דאורייתא, אני מחמיר ואומר דדוקא עניבה שיך זה איסור שבות התיירו, אבל לקשור קשר ממש שפעמים יש בו חיובא דאורייתא לא. ואין הלכה כרבי שמעון:

מקבלין טומאה אלא מאז הטומאה: לבת של עץ – שהיא פשוטי כלי עץ ואין מקבלין טומאה: שלא לרבות את הטומאה – לטמא אבנט הטור. ונוח לו להשהותה סם ולחזר אחר הנצת מלרבות את הטומאה. והלכה כר' יהודה: מהיכן מוליאין אותו – בשבת: מן ההיכל ומן האולם – אבל בעזרה אם נמלא סם מכסה אותו בפסכת ומניחו עד שתחשך: כל מקום שחייבין על זדונו כרת – אם יכנס לו בטומאה, דהיינו כל העזרה, משם מוליאין אותו: ואחר כל המקומות כופין עליו פסכת – סיר של נחושת. תרגום של סירותיו פסקתרותיה. לכסותו עד שתחשך. והלכה כרבי עקיבא: ר' שמעון אומר מקום שהתיירו לך חכמים וכו' – ר' שמעון פליג אתנא קמא דלעיל דאמר קושרין נימא במקדש, וסבר דאין קושרין נימת כנור שנפסקה אלא בעניבה שהיא אסורה משום שבות בלבד ואי אפשר שיבא זה לידי חיובא דאורייתא, אבל

גמרא – עירובין דף קב' ע"ב

תנו רבנן רטיה שפרשה מעל גבי מכה מחזירין בשבת רבי יהודה אומר הוחלקה למטה דוחקה למעלה למעלה דוחקה למטה ומגלה מקצת הרטיה ומקנה פי המכה וחוזר ומגלה מקצת רטיה ומקנה פי המכה ורטיה עצמה לא יקנה מפני שהוא ממרח ואם מירח חייב חטאת אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יהודה אמר רב חסדא לא שנו אלא שפירשה על גבי כלי אבל פירשה על גבי קרקע דברי הכל אסור אמר מר בר רב אשי הוה קאימנא קמיה אבא נפלה ליה אבי סדיא וקא מהדר ליה אמינא ליה לא סבר לה מר להא דאמר רב חסדא מחלוקת שפירשה על גבי כלי אבל פירשה על גבי קרקע אסור ואמר שמואל הלכה כרבי יהודה אמר לי לא שמייע לי כלומר לא סבירא לי:

קש"י על הגמרא

אין מחזירין, אבל אם הוחלקה דוחקה ומהחליקה למטה: שהוא ממרח – מחליק גומות שברטיה, מיכוח חייב משום ממחק: לא שנו – לתנא קמא שרי להחזירה: אלא

רטיה שפרשה – שנפלה, ובמדינה קא מיירי, ולהכי נקט פרשה, שהרי לא נטלה מדעת: מחזירין – דמילתא ללא שכיחא הוא, ולא גזר זה רבנן: ר' יהודה אומר – אם נפלה

חק לישראל – פרשת במדבר יום ב'

בשנפלה על הכלי, ואפילו הכי חסר ר' יהודה ואמר שמואל הלכה כר' יהודה: לא שמיע לי – הא דרב חסדא, לאנא סבירא לי דכי פליג ר' יהודה בנפילה על גבי קרקע, אבל בנפילה על גבי כלי מודה, דהוה כהחלוקה בעלמא:

שפרשה על גבי כלי – על הכר או על הכסה: על גבי קרקע – כלכתחלה דמי: אבי סדיא – נפלה לו על הכר שבמראשותיו, כמו שמתרגם מראשותיו איסדוהי: לא סבר לה מר להא דרב חסדא – דמוקי לפלוגתייהו

זוהר – במדבר דף קיח' ע"א

איש על דגלו באותות לבית אבותם יחנו בני ישראל וגו'. רבי אלעזר פתח, (ישעיה טו) שמחו את ירושלם וגילו בה כל אהביה וגו'. כמה חביבא אורייתא קמי קודשא בריה הוא, דהא בכל אתר דמלי דאורייתא אשתמעו, קודשא בריה הוא וכל חיילין דיליה בלהו צייתין למלוליה. וקודשא בריה הוא אתי לדיירא עמיה, דהא הוא דכתיב, (שמות כ) בכל המקום אשר אזכיר את שמי וגו'. ולא עוד, אלא דשנאוני נפלין קמיה, והא אוקמוה:

תא חזי, פקודי אורייתא עלאין אינון לעילא. אתי בר נש ועביד פקודא חדא, ההוא פקודא קיימא קמי קודשא בריה הוא, ומתעטרא קמיה, ואמר פלנניא עבד לי, ומן פלנניא אנא, בגין דאיהו אתער ליה לעילא. בגוונא דאיהו אתער ליה לתתא, הכי נמי אתער לעילא, ועביד שלמא לעילא ותתא, כמה דאת אמר, (ישעיה כז) או יחזק במעוזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי. יעשה שלום לי, לעילא. שלום יעשה לי, לתתא. זכאה חולקיה דההוא בר נש, דעביד פקודי אורייתא:

שמחו את ירושלם וגו', בגין דחדוה לא אשתכת, אלא בזמנא דישראל קיימי בארעא קדישא. דתמן אתחברת אתתא בבעלה, וכדין הוא חדוותא דכלא, חדוותא דעילא ותתא. בזמנא דישראל לא אשתכחו בארעא קדישא, אסיר ליה לבר נש למחדי, ולאחזאה חידו. דכתיב, שמחו את ירושלם וגילו בה וגו', וגילו בה דייקא:

רבי אבא חמא חד בר נש, דהוה חדי בבי טרונייא דבבל, בטש ביה, אמר שמחו את ירושלם פתיב (אמר רבי אבא), בזמנא דירושלם בחדוה, בעי בר נש למחדי. רבי אלעזר לטעמיה, דאמר שמחו את ירושלם, היינו דכתיב, (תהלים ט) עבדו את יי בשמחה:

פתוב אחד אומר, עבדו את יי בשמחה, וכתוב אחד אומר, (תהלים ב) עבדו את יי ביראה וגילו ברעדה. מה בין האי להאי. אלא, פאן בזמנא דישראל שראו בארעא קדישא, פאן בזמנא דישראל שראו בארעא אחרא. (ד"א) עבדו את יי ביראה, דא פגסת ישראל, בזמנא דאיהו בגלותא ביני עממא:

חק לישראל – פרשת במדבר יום ב'

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָא פְּתִיב (ישעיה נה) כִּי בְּשִׁמְחָה תֵּצְאוּ, וְדָא הִיא כְּנֻסְתָּ יִשְׂרָאֵל, כִּיּוֹן דְּאָמַר תֵּצְאוּ, מִן גְּלוּתָא הוּא, וְאֶקְרִי שִׁמְחָה. אָמַר לִיה, וְדָא הִכִּי הוּא, דְּכָל זְמַנָּא דְאִיהִי בְּגִלוּתָא וְשְׂכִיבַת לְעַפְרָא, לָא אֶקְרִי שִׁמְחָה, עַד דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִיתֵי לְגַבְהָ, וְיִזְקִים לָהּ מְעַפְרָא, וְיִימָא (ישעיה נב) הִתְנַעְרִי מֵעַפְרָא וְגו'. (ישעיה ס) קוּמִי אוּרֵי וְגו'. וְיִתְחַבְּרוּן כְּתוּדָא, (ויזקים לה מעפרא) כְּדִין חֲדוּתָא אֶקְרִי. חֲדוּתָא דְכָלָא, וְכִדִּין בְּשִׁמְחָה תֵּצְאוּ וְדָא. כְּדִין כְּמָה חִיילִין יִפְקוּן לְקַבְּלָא דְמִטְרוּנֵיתָא, לְחֲדוּתָא דְהַלּוּלָא דְמַלְכָא, כְּמָה דְאֵת אָמַר (ישעיה נה) הֶהָרִים וְהַגְּבְעוֹת יִפְצְחוּ וְגו', וְכִתִּיב (ישעיה נב) כִּי הִלֵּךְ לְפָנֵיכֶם יִי וּמֵאֲסַפְכֶם וְגו'.

הלכה – הרמב"ם תפילה פרק ו'

(ה) אסור לו לאדם שיטעום כלום או שיעשה מלאכה מאחר שיעלה עמוד השחר עד שיתפלל תפלת שחרית וכן לא ישכים לפתח חבירו לשאול בשלומו קודם שיתפלל תפלת שחרית ולא יצא בדרך קודם שיתפלל אבל טועם ועושה מלאכה קודם שיתפלל מוסף וקודם מנחה אבל אינו סועד סמוך למנחה:

(ה) כיון שהגיע זמן מנחה גדולה לא יכנס למרחץ אפילו להזיע עד שיתפלל שמא יתעלה ויבטל מן התפלה ולא לאכול אפילו אכילת עראי שמא ימשך באכילה ולא לדון אפילו בגמר דין שמא יסתד הדין וימשך ויבטל מן התפלה וכן לא ישב לפני הספר לספור אפילו תספורת הדיוט עד שיתפלל שמא ישבר הזוג ולא ליכנס לבורסקי סמוך למנחה עד שיתפלל שמא יראה הפסד במלאכתו ויתעסק בה ויתעכב מן התפלה ואם התחיל באחת מאלו לא יפסיק אלא גומר ואח"כ מתפלל תפלת מנחה:

(ו) מאימתי התחלת תספורת משיניח מעפורת של ספרין על ברכיו ומאימתי התחלת מרחץ משיפשוט הבגד הסמוך לבשרו ומאימתי התחלת הבורסקי משיקשור בגד בין כתפיו כמו שהאומנין עושין ומאימתי התחלת אכילה לבני ארץ ישראל משיטול ידיו ולבני בבל משיתיר חגורו ומאימתי התחלת הדין משיתעטפו הדיינים וישבו ואם היו יושבין משיתחילו בעלי דינין לטעון:

לע"נ

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה
בת שמואל, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.